

2010-06-20

Guide för kartläggning av direkt stöd till anhöriga inom äldreomsorg

Den 1 juli 2009 skedde en förändring i Socialtjänstlagen som innebär att ”*Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller stödjer en närstående som har funktionshinder*” (Socialtjänstlagen 5kap. 10§).

Tillsammans med Nationellt kompetenscentrum Anhöriga, sju FoU-enheter och sju kommuner i Sverige ska vi nu göra en kartläggning för att se hur stödet till anhöriga ser ut på olika platser i landet. Vi ska sedan under tre år följa utvecklingen av stödet.

Jag är tacksam om du kan hjälpa mig att få svar på följande frågor avseende din verksamhets stöd till anhöriga till äldre.

1. Mål
  - a. Har kommunen något formulerat mål för stödet till anhöriga till äldre?
  - b. Vilket är målet?
  - c. När formulerades det?
  - d. Hur definieras begreppet anhöriga?
2. Handlingsplan för stöd till anhöriga
  - a. Har kommunen någon handlingsplan för stödet till anhöriga till äldre?
  - b. Vad innehåller den?
  - c. När formulerades det?
3. Former av stöd till anhöriga
  - a. Vilka olika former av stöd till anhöriga till äldre erbjuds av kommunen?
  - b. Vilka vänder sig stödet till anhöriga till?
  - c. Vilka anhöriga nås med stödet?
  - d. Hur många anhöriga fanns det som användare av respektive stödform under första halvåret 2010?
(ange antal anhöriga per stödform)
4. Efterlevandestöd
  - a. Finns det något efterlevandestöd till anhöriga till äldre?
  - b. Beskriv efterlevandestödet! (innehåll, arbetsformer, målgrupp, ålder)
5. Relationer
  - a. Finns det någon uttalad värdegrund att arbeta utifrån
  - b. Försök att beskriva det förhållningssätt som de som arbetar med stöd till anhöriga arbetar utifrån?
6. Stödplaner

- a. Upprättas det några stödplaner för anhöriga till äldre?
  - b. Hur beaktas anhörigas situation i samband med vårdplanering?
  - c. Hur många anhöriga hade stödplan upprättad under första halvåret 2010?
7. Information, tillgång till stöd och motivationsarbete
- a. Hur sker informationen om det stöd till anhöriga till äldre som finns?
  - b. I vilket skede nås anhöriga?
  - c. Hur får anhöriga tillgång till de olika stödformerna?
  - d. Hur försöker kommunen nå ut till dem som inte redan är kända?
8. Uppsökande verksamhet
- a. Finns det någon uppsökande verksamhet?
  - b. Beskriv den uppsökande verksamheten! (Målgrupp, ålder, arbetsformer)
9. Anhörigas synpunkter om eget stöd
- a. Var vänder sig anhöriga till äldre om de har synpunkter på sitt eget stöd?
  - b. Finns det någon etablerad rutin för hur det kan göras?
  - c. Hur får anhöriga information om det?
  - d. Hur tas de synpunkter som framkommer till vara i utvecklingen av stödet till anhöriga?
10. Anhörigas synpunkter om insatser för den närstående
- a. Var vänder sig anhöriga till äldre om de har synpunkter på deras närståendes vård och omsorg?
  - b. Finns det någon etablerad rutin för hur det kan göras?
  - c. Hur får anhöriga information om det?
  - d. Hur tas de synpunkter som framkommer till vara i utvecklingen av äldreomsorgen/funktionshinderområdet/individ och familjeomsorgen?
11. Uppföljning och utvärdering
- a. Görs uppföljning av stödet till anhöriga till äldre på individnivå?
    - i. I så fall hur?
  - b. Görs utvärdering av de olika anhörigstödsformerna?
    - i. I så fall hur?
  - c. Involveras anhöriga i utvärderingen av stödet till anhöriga?
    - i. I så fall hur?
  - d. Involveras anhöriga i utvärderingen av äldreomsorgen/funktionshinderverksamheten/individ och familjeomsorgen?
    - i. I så fall hur?
  - e. Går det att få en sammanställning över dem som har tillgång till anhörigstöd med avseende på variabler som ålder, kön, relation till den vårdade, den vårdades vårdbehov och tid som anhörigvårdare?
12. Organisation
- a. Beskriv hur stödet till anhöriga till äldre är organiserat!
  - b. Finns det någon/några person/-er som uttalat har som uppgift att arbeta med stöd till anhöriga?
  - c. Finns det någon person som har uttalat ansvar att i sitt arbete utveckla stödet till anhöriga?

- d. Finns det någon person som har uttalat ansvar för verksamheten, stöd till anhöriga till äldre?
- e. Vad har den ansvariga personen för position i organisationen?
- f. Vad har den ansvariga personen för befogenheter?
- g. Vem fattar beslut om vem som ska få anhörigstöd?

13. Samverkan med ideella sektorn

- a. Sker det någon samverkan med ideella sektorn?
- b. Med vilka organisationer sker samverkan?
- c. Beskriv hur samverkan går till!

14. Samverkan med landstinget

- a. Sker det någon samverkan med landstinget?
- b. Med vilka verksamheter sker samverkan?
- c. Beskriv hur samverkan går till!

15. Personal

- a. Hur många personer arbetar med stöd till anhöriga till äldre (har avsatt tid) inom er verksamhet i kommunen?
- b. Hur många årsarbetare finns det totalt?
- c. Var har denna personal för befattningar?
- d. Vad har de för grundutbildning?
- e. Vad har den personal som arbetar med stöd till anhöriga för utbildning i anhörigstöd?
- f. Vad har de för yrkesbakgrund?

16. Utbildning

- a. Vad har personalen i allmänhet för utbildning i anhörigstöd?
- b. Bedrivs det någon utbildning i anhörigstöd i kommunen under 2009 och 2010?
  - i. Vilken utbildning?
  - ii. Vilka deltog i den utbildning som bedrevs under 2009 och 2010?
(ange utbildning, antal individer och befattningar)

17. Budget

- a. Hur stor är budgeten för stödet till anhöriga till äldre under 2010?
Hur stor är budgeten för äldreomsorgen totalt under 2010?

Har du några frågor kontakta:

Lennart Magnusson, tel: 0480-418021, mobil: 0706302321, e-post:

lennart.magnusson@anhoriga.se

Borås 20100820, L. Magnusson, E. Hanson och M Winqvist